

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
муниципаль тур олимпиада биремнәренең җаваплары
2023-2024 уку елы, 11 нче сыйныф**

**Ответы олимпиадных заданий муниципального тура по
татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением
на русском языке
(для изучающих татарский язык как государственный язык РТ).
2023-2024 учебный год, 11 класс**

Максимальный балл – 87

1. Работа с рисунком (23 б.)

- Озаглавьте рисунок (2 б.). *Олы җанлылык*

- Опищите картину (6 -8 предложений, по 2 б за каждое = макс. 16 б.

*Табигать күренешләре безгә көтелмәгән сынаулар тудырып кына тора. Бу рәсемдә
көчле яңгырдан соңгы күренеш бирелгән. Тирә-якны, коры җирне су баскан. ...*

- Напишите 5 прилагательные, передающие внутренний мир героя. (5 б).

Кешелекле, кызганучан, нечкә күңелле, олы җанлы, мәрхәмәтле.

2. Верните выделенные слова на свои места (по 2 б., макс. б. -8).

1. *Рәхәт, җәрахәт.* Яхшы сүз - жанга рәхәт, яман сүз – жанга җәрахәт.

2. *Көмеш, алтын.* Әйтмәгән сүз - алтын, әйткән сүз – *көмеш*.

3. *Бер, мең.* Батыр бер үләр, куркак мең үләр.

4. *Акыл, матурлык.* Матурлык туйда кирәк, акыл көн дә кирәк.

3. Напишите антонимы приведенных слов (по 1 б., макс.б. -4) и составьте с ними предложения (по 2 б., макс. б. -8)= всего 12 б.

1) бай - *ярлы*

3) көнбатыш - *көнчыгыш*

2) зур - *кечкенә*

4) жылы – *салкын*

Рәхмәтнең зуры, кечкенәсе булмый. ...

4. Составьте предложения с приведенными словами (по 2 б., макс. б. -8).

1. Урын, кеше, хатын-кызларга, тиеш, өлкәннәргә, егет, бирергә, транспортта.

Егет кеше транспортта хатын-кызларга, өлкәннәргә урын бирергә тиеш.

2. Безгә, өйрәнү өчен, кирәк, дәреслекләр, татарча.

Безгә татарча өйрәнү өчен дәреслекләр кирәк.

3. Яшьтәшләре, укучылар, тыңларга, күбрәк, очрашырга, белән, яраталар, музыка.

Укучылар күбрәк яшьтәшләре белән очрашырга, музыка тыңларга яраталар.

4. Ял итү, белән, урманда, рәхәт, дуслар, бик.

Дуслар белән урманда ял итү бик рэхэт.

5. Переведи на татарский язык и запиши (по 2 б., макс.б. -10).

1. Елабуга – старинный городок в Татарстане 2. Здесь родились: кавалерист-девица Н.А.Дурова, художник И.И.Шишкин, известный ученый психиатр В.М. Бехтеров, маршал Советского Союза Л.А. Говоров и другие известные люди. 3. Эта земля хранит память об отрядах Емельяна Пугачева, о писателях А.Н.Радищеве и В.Г.Короленко, о командире гражданской войны В.И. Чуйкове. 4. В годы Великой Отечественной войны Елабуга послала на фронт тысячи бойцов. 5. Елабуга включена в число исторических городов.

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 10	Баллы
1.	<i>Алабуга Татарстанның борынғы шәһәрчеге.</i>	2	
2.	<i>Монда кавалерист кыз Н.А. Дурова, рәссам И.И. Шишкин, танылган галим, психиатр В.М. Бехтеров, Советлар Союзы маршалы Л.А. Говоров һәм башка танылган кешеләр туган.</i>	2	
3.	<i>Бу эфир Емельян Пугачев отрядлары, язучылардан А.Н. Радищев һәм В.Г. Короленко, граждан сугышы командиры В.И. Чуйков турындагы хәтирәләргә саклый.</i>	2	
4.	<i>Алабуга Бөек Ватан сугышы елларында фронтка меңләгән сугышчыларын эҗибәрә.</i>	2	
5.	<i>Алабуга тарихи шәһәрләр исемлегенә кертелгән.</i>	2	

6. Допиши буквы, образуй новые слова (по 1 б., макс. б – 4)

Ж	И	<i>Р</i>
Ж	И	<i>Л</i>
Ж	И	<i>М</i>
Ж	И	<i>Т</i>

7. Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм (2б.).

Әни пешергән бәләш ... булган.

- 1) сүзсез калырлык
- 2) йөз чөерерлек
- 3) баш әйләнерлек
- 4) *телне йотарлык*

